

УДК 373.5 (510)

Шпарук О.М.

*к.п.н., старший науковий співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна*

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІКТ-КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВЧИТЕЛІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ КИТАЮ

Дослідження тенденцій розвитку освіти в світі, зокрема в Китаї, засвідчують широкомасштабне впровадження у педагогічну практику різних зарубіжних країн сучасних інформаційних технологій, у тому числі й комп'ютерних. Одне з головних завдань освіти в умовах розвитку інформаційного суспільства – навчити учнів та вчителів використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології (ІКТ). Для успішного розвитку конкурентоспроможності Китаю, його інноваційного потенціалу, необхідна підготовка висококваліфікованих кадрів. Саме використання ІКТ є ключовою умовою підготовки фахівців, здатних орієнтуватися у інформаційному просторі, володіти й оперувати інформацією відповідно до потреб ринку праці. Компетентності з інформаційних і комунікаційних технологій пов'язані з якість технічно та технологічно освіченої особистості, підготовленої до життя й активної трудової діяльності в умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства, що охоплюють основні компоненти інформаційної культури учнів, базовані на раціональному співіснуванні з техносферою, відповідно до їхнього професійного самовизначення з урахуванням індивідуальних можливостей. Навички та компетентності в галузі ІКТ все більше впливають на можливість отримати роботу [1, с. 89].

Більшість китайських освітян виділяють компетентність у сфері ІКТ, як одну з ключових складових професійної компетентності вчителя. Ця компетентність передбачає здатність вчителя ефективно застосовувати різні інформаційні інструменти у педагогічній діяльності, у роботі з учнями, батьками та громадськістю. Застосування вчителем на уроках знань інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє ефективно та доступно підкреслювати новизну навчального матеріалу; демонструвати міжпредметні зв'язки; наводити приклади практичного застосування знань, умінь та навичок з конкретного предмета; здійснювати впровадження проблемного та евристичного навчання, демонструвати складні природні процеси тощо. В Китаї створюються різні Центри професійного розвитку вчителя (*教师专业能力发展中心*), що керуються науковою концепцією розвитку освіти і адаптуються до тенденцій розвитку міжнародної та вітчизняної педагогічної освіти, ретельно аналізують проблеми, що існують у педагогічній освіті в Китаї, виходячи з професійної компетентності вчителів та факторів впливу. На базі таких центрів створюються тренувальні ІКТ-лабораторії (*ICT实验室*). Основна функція таких лабораторій – навчити викладачів застосовувати ІКТ технології у розробці навчальних програм та їхньої реалізації в освітньому процесі. На ранніх етапах розвитку компетентність учителя в цьому аспекті включає найпростіші навички цифрової грамотності, а

також здібності відбирати та використовувати готові програмні педагогічні засоби та Інтернет-ресурси для досягнення цілей стандартної програми навчання. Далі учителів навчають розробляти навчальні посібники та заняття із використанням ІКТ; використовувати ІКТ для напрацювання в учнів навичок створення знань та критичного мислення; створювати для своїх учнів та колег суспільство знань на засадах інновації та безперервного навчання із використанням ІКТ [2].

У ході дослідження визначено одну з основних тенденцій, що характеризує вимоги до рівня ІКТ-компетентності сучасного китайського вчителя – це зміщення акцентів з завдань технологічного рівня (що відносяться до опанування конкретними інструментами, конкретними програмними продуктами) на педагогічний. Тобто, сучасний вчитель повинен цілеспрямовано і самостійно, із знанням вимог до професійної діяльності застосовувати ІКТ у процесі навчання, виховання, методичної, дослідницької діяльності та власної неперервної професійної педагогічної діяльності. На основі аналізу педагогічних ситуацій він повинен бачити і формулювати педагогічні завдання та знаходити оптимальні способи їх розв'язання із максимальним використанням можливостей ІКТ. Вчителі з високим рівнем ІКТ-компетентності принципово інакше використовують ІКТ у навчальній діяльності, звертаючись до них не тільки як до засобу для подання навчального матеріалу (презентації), а й для створення різного роду індивідуальних інформаційних банків, спрямованих на підтримку і розвиток своєї професійної діяльності (методики, програми тестування, електронні робочі зошити, системи організації навчальної діяльності учня, портфоліо тощо), розширюючи тим самим загальне інформаційне середовище навчального процесу.

Отже, упровадженням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у свою шкільну освіту Китай забезпечує подальше вдосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві, сприяє розв'язанню проблеми щодо їх якісного впливу на зміст, методи та організаційні форми навчання. Більш того, педагогічно виважене, теоретично й експериментально обґрунтоване використання сучасних ІКТ у навчанні дає можливість вже у середніх загальноосвітніх закладах сформулювати знання, що лежать в основі багатьох сучасних професій, пов'язаних із новими інформаційними і виробничими технологіями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: бібліотека з освітньої політики / Під заг. ред. О. В. Овчарук. – К.: «К.І.С.», 2004. – 112 с.
2. 胡卫平. 信息化环境下教师专业能力的发展 (Ху Вейпін. Розвиток професійних здібностей вчителів в інформаційному середовищі). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ict.edu.cn/forum/huiyi/n20130904_4826.shtml (китайською мовою).